JAARGANG Nr. 1 TIJDSCHRIFT 2 e SEMESTER 1986

2

UITGAVE VAN DE HEEMKUNDIGE KRING

GOOIK

Verantwoordelijke uitgever : JEAN-PAUL DE LOECKER, WOESTIJNSTRAAT 9 - 1686 GOOIK

HEEMKUNDIGE KRING VAN GOOIK

Woestijnstraat 9, 1686 Gooik

Voorzitter :

Guy BALLET

Secretaris-Penningmeester :

Michel DOOMST

Archievaris :

Wim VAN LAETHEM

Bibliothecaris :

Jean-Paul DE LOECKER

Secretariaat :

Koekoekstraat 65

Bankrelatie :

Cera 734-1222502-20

K.B. 422-5211921-76

---

lidmaatschap voor de Kring (met gratis abonnement op het tijdschrift en andere informatie :) 3 0 0 frank.

PERIODIEKE PERS
V.B.B.J.P.P.
KONINKLIJKE VERENIGING
LID

INHOUD

2 Nieuws vanuit de Heemkundige Kring

10 Adrienne Marivoet, een kunstenares van bij ons
Guy Ballet

18 Het woningbestand te Gooik in 1800
Willy Vanderpijpen

20 Boerenkrijg en Stevenisme
André Timperman

26 De verering van St.-Bernardus te Gooik.
Guy Ballet

29 Ook dit jaar staan vele bezienswaardige gebouwen open voor jou !
V.V.V. ZW-Brabant

Voorpagina :

Adrienne Marivoet : een fijn artiest en een knappe persoonlijkheid. Een onbekend fotograaf legde haar op de gevoelige plaat vast... De enige foto die momenteel van haar in haar glorieperiode bekend is.
(foto: verzameling C. Sterck)

NIEUWS VANUIT DE HEEMKUNDIGE KRING

hernieuwen lidgeld

Met het uitkomen van dit nummer is de Heemkundige Kring al aardig in de buurt van het afsluiten van het "werkjaar" . Twee aktiviteiten staan nog te wachten, namelijk een bezoek aan het Van Reepinghens Huizeke te Kester en het openen van een Gooikse Volksspelenroute. Waarover iets verder wat meer...

Ook het onvermijdelijk vernieuwen van de jaarbijdrage voor 86-87 hangt in de lucht. Wij hebben de bijdrage, zoals afgelopen jaar, op 300 frank behouden. Zoals je weet wordt hiermee niet enkel gesympathiseerd met de Gooikse inzet om de Heemkunde te doen (her)leven maar eveneens krijg je hierdoor twee nummers (zoals dit) gratis in de brievenbus. Ook hebben de leden verschillende voordelen "in natura" zoals kortingen op boeken of bijvoorbeeld de Gooikse vlag... Sommige leden deden het vernieuwen van de bijdrage reeds. Bijgesloten vind je een stortingsformulier dat hiervoor, of voor het bestellen van iets, kan gebruikt worden. Wel graag duidelijk de reden van betaling vermelden...

vlag

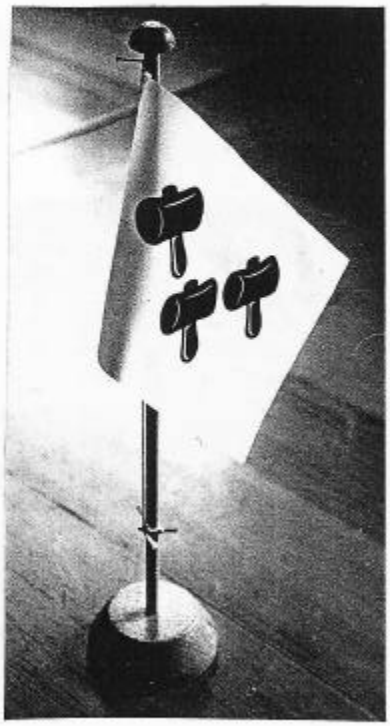

De Gooikse vlag is op dit ogenblik in twee versies beschikbaar voor de leden. Een vlag van 120 X 180 cm op polyesterdoek (wappert goed maar wordt haast niet nat) kost 950 frank (niet-leden : 1150,-fr.). Hiernaast bestaat nu een mooi tafelmodel van dezelfde vlag. Voet en mast zijn in beuk uitgevoerd (zie afbeelding). Hoogte: circa 32 cm. De vlag is in stof en heeft een grootte van 10 op 15 cm. Prijs voor de leden 125,- (ipv 150), in blisterverpakking kost het 160,- (ipv 195,-). Dit vlagje, dat onze gemeente symboliseert, kan als dekoratief element worden gebruikt of als geschenkje om

vrienden (oud-)Gooikenaars of bijvoorbeeld Altenbergers eens met een kleine attentie te bedenken.

Gevonden : uitstap naar Kester

De leden van de Heemkundige Kring worden op zondag 17 augustus verwacht aan het Van Reepinghens Huizeke, Goteringenstraat 31 te Kester. Vrienden of familie zijn natuurlijk ook welkom. Dit museum is genoemd naar de laatste bewoner, Emile Van Reepinghen. Gedurende twee eeuwen stond deze landbouwerswoning als één van de vele in het Pajottenland. Vandaag is het het enige dat vakantiewonings- of andere renovatiewoeden heeft overleefd. Het staat nog te Kester met een mooie verzameling huisraad zoals die vorige eeuw in Zuid-West Brabant werd gebruikt. Op 17 oogst gebeurt de rondleiding speciaal voor onze Kring (duur ongeveer één à een anderhalf uur). Wie er niet kan bijzijn kan dit unieke huis bezoeken op de zondagen 22 juni, 27 juli, 31 augustus en 28 september van 14 uur tot 17 uur.

gezocht : molen

Gezocht, en vrij dringend, afbeeldingen van de zowat 10 molens die groot-Gooik rijk was. Dit mag alles zijn : foto's, tekeningen, lithos, schetsen, schilderijen of wat dan ook... Indien het kan zouden wij deze documenten voor 48 uur lenen om er een mooie foto-reproduktie van te maken. Doel : naast een zo volledig mogelijk dossier plannen wij de uitgave van een Gooikse molenkalender voor 1987. Of het er in zit hangt voor een deel van jullie af...

Gezocht : (café)spelen

Eveneens gezocht, en misschien nog veel dringender, zijn beschrijvingen van volksspelen en -spellen dewelke in groot-Gooik beoefend werden en worden.. Momenteel hebben wij 38 herbergen en zalen aangeschreven om informatie. Moest je , als herbergier, gezien de knappe poststakingen, niets gezien + ontvangen hebben moet je dadelijk (nu!) kontakt opnemen met ofwel Guy Ballet (054-33 53 63) ofwel met Wim Van Laethem (02- 532 52 03). Deze zorgen dan dat de vragenlijst en opzet binnen de kortste tijd bij je op tafel liggen. Graag zouden wij, tegen ten laatste eind juli een uitgewerkte volksspelenroute over Groot-Gooik uitwerken. Indien we voldoende materiaal of materieel bijeenkrijgen zitten er nog andere aktiviteiten in rond "spelen in Gooik"... en iedere tip, hoe klein ook, kan de kwaliteit enkel vermeerderen...

gezocht : foto

Wie bezit nog foto-materiaal van voor 1935 dat niet in het boekje "Groetjes van Bompa" voorkomt ? Graag zouden wij het eens inzien om voor latere publikaties te gebruiken. De eigenaar van de afbeelding zal zeker mee vermeld worden. Zoals voor de molens zouden wij het graag 2 dagen lenen om te copiëren. Gaat het echt niet dan willen wij dit ook wel even thuis komen doen. Even een seintje en wij zijn er...

gezocht : boek

Jean-Paul De Loecker, bibliothecaris van de Kring (en van Gooik) zou graag een tentoonstelling houden in de P.O.Bibliotheek over boeken of werken (of thesissen ?) dewelke over de vier deelgemeenten, verenigingen uit Groot - Gooik, of dergelijke zouden verschenen zijn. Als het iets met Gooik, Oetingen, Kester of lbnl. Leerbeek te maken heeft is het welkom. Indien je zo een werkje bezit kan dan een fotocopie van de kaft of het titelblad gestuurd worden naar de Kring of eventueel afgegeven worden in de bibliotheek ? Kosten betalen wij wel terug...

N° 45. PREMIÈRE ANNÉE. — NOUVELLE SÉRIE. DIMANCHE. 7 Novembre 1875.

L'AMI DE L'OUVRIER

JOURNAL HEBDOMADAIRE ILLUSTRÉ

SOUS LA DIRECTION DE GUILL. LEBROCQUY,
5, Place de Louvain, Bruxelles.

Un n° Six centimes.

Le n° pris au Bureau du Journal ne coûte que cinq centimes.

RÉDACTION
Adresser tout ce qui concerne la Rédaction à G. Lebrocquy, 5, Place de Louvain, Bruxelles.

gevonden : artikel

Voor enkele weken mochten wij van Gustaaf Abeels, opdrachthouder bij het staatssecretariaat van het Brussels Gewest en eveneens lid van onze Heemkundige Kring een copie ontvangen van een "faits divers" die plaats had voor meer dan een eeuw. Uit de tekst, die wij hieronder integraal overnemen, kunnen wij afleiden dat de gebeurtenis in kwestie zou plaats gehad hebben op 31 october 1875. Ondanks het feit dat de werkende en sympathiserende leden van de Kring hun oor toch te luisteren leggen om nog sporen te vinden van recente anekdotische geschiedenis had, voor zover wij konden natrekken, niemand gehoord van de komst van een reuzeballon in Gooik in de vorige eeuw... Door toeval, of moeten wij zeggen "oplettendheid", kwam deze komst van het luchtschip "l'Univers", terug bij ons. Als men de tekst, die wij hier met de originele hoofding van het blad weergeven, leest stelt men vast dat ook onze Gooikse voorouders konden bogen op de spreekwoordelijke gastvrijheid die men de Pajotten toekent.

Faits divers.

Le public bruxellois ne se lasse pas des ascensions. Dimanche encore, la foule était accourue nombreuse, plus nombreuse, croyons-nous, que le dimanche précédent, pour assister à la dernière ascension de l'*Univers*.

Si le public prend goût à ces spectacles, d'ailleurs intéressants, les voyageurs se présentent également en très-grand nombre à chaque ascension nouvelle.

Dès jeudi, la nacelle était complète et, depuis, plusieurs autres personnes se sont présentées pour y prendre place.

Les appelés de dimanche sont MM. le comte d'A..., Bataille-Straetman, industriel; S. Z..., ingénieur; Leemans, conseiller communal à Saint-Gilles; Troch, géomètre; G. Schmidt fils, employé; Devleeschouwer, particulier; Vasseur; Verdickt; Heremans fils, et une dame étrangère.

Le mari de cette dame s'est rendu acquéreur du ballon l'*Univers* — pour une somme de 25,000 francs — et se propose d'aller faire des ascensions à Philadelphie, pendant l'Exposition qui aura lieu, l'année prochaine, en cette ville.

On sait que toute personne payant son entrée au Parc participait à une tombola dont le premier numéro sortant donnait droit à une place dans la nacelle.

Le tirage a eu lieu en présence des autorités, au moment où le ballon était complétement gonflé. Une charmante petite fille, choisie parmi l'assistance, a procédé au tirage. Elle a amenée le n° 4089.

Le possesseur de ce numéro, qui avait payé une entrée 50 c. — s'est bientôt présenté et a offert sa place en vente. Les amateurs ne se sont pas fait attendre. Finalement M. de Brabander, fils, en est devenu acquéreur pour cent francs.

Quatorze personnes, y compris M. Godard, ont donc pris place dans la nacelle.

Avant de prononcer le « Lâchez tout! » M. Godard a adressé quelques paroles bien senties au bourgmestre, M. Anspach, puis au public pour les remercier de l'accueil bienveillant qu'il lui avait fait.

Quelques minutes après, l'*Univers* s'élevait majestueusement aux acclamations de la foule.

Les voyageurs ont télégraphié de Ninove, à 6 h. 46 m. du soir : « Nous avons fait une descente magnifique à Goycke. Les habitants nous ont fait une réception splendide. »

Gevonden : uitstap naar Brugge

Uitstap naar Brugge op 21 september 1986. Willy Vanderpijpen, medestichter van onze Kring en uitgeweken Gooikenaar, woont al 17 jaar in Brugge. Hij wilt ons eens een dag door zijn nieuwe woonstede loodsen. Bedoeling is Brugge eens op een andere wijze te bekijken als de gewone "toerist" deze fantastische stad te zien krijgt. Wij gaan met eigen vervoer naar Brugge waar wij verwacht worden tegen 10.30 uur. Juiste afspraken zullen later gemaakt worden met diegenen die wensen mee te gaan. Dus : secretariaat waarschuwen en aantal personen doorgeven. Echtgeno(o)t(e) en kinderen, of de goede vriend(in) mogen natuurlijk evenzeer mee.

Gevonden : parking

Aan het Van Reepinghens Huizeke te Kester (Goteringen) ligt sedert kort een discrete parking die daar kwam door de inzet van Schepen Maurice Van Snick. Moest ieder lid van de Kring zich zo inzetten... Bedankt Maurice !
Nu misschien nog de straatborden in de buurt terug aanbrengen ...

... en het persboek 1985

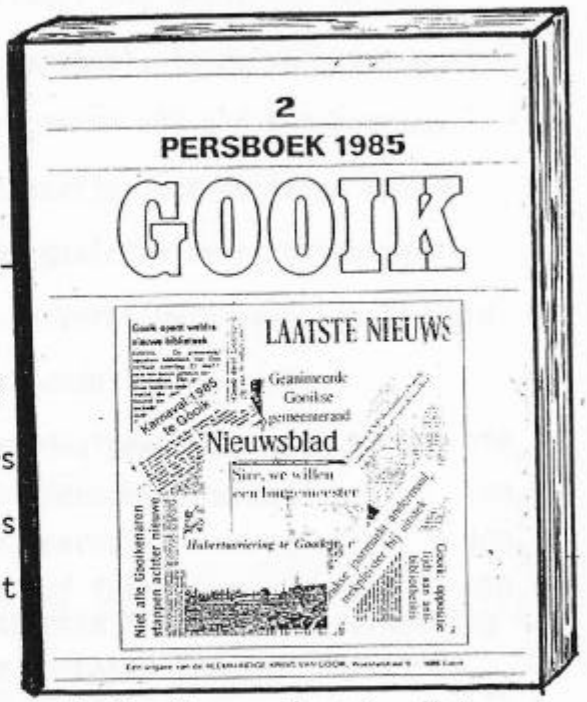

Het nieuwe persboek van 1985 is af! Het werk telt zomaar eventjes 220 bladzijden in een formaat A4. Het persoonsnamenregister maakt het geheel af en promoveert dit dossier tot een handig archiefstuk voor later werk. Het register telt tussen Abbeloos en Zeghers zomaar even 460 verschillende namen van voornamelijk Gooikenaars die in het afgelopen jaar voorkwamen in artikels van Het Laatste Nieuws, De Morgen, Het Volk, Het Nieuwsblad, De gazet van Antwerpen enz... Een must voor ieder die weten wil wat er in onze gemeente leeft en gebeurt. Het boek is enkel op bestelling te verkrijgen (kwestie van de oplage te bepalen) en zal enkel voor leden van de Heemkundige Kring verkrijgbaar zijn. Kost: 400 F.

cursus Pajottenland - Markevallei

Binnen de V.V.V.- Zuid-West Brabant worden momenteel plannen gesmeed voor een heemkunde-cursus rond het Pajottenland en de Markevallei. Deze cursus heeft tot doel polyvalente gidsen voor onze streek te vormen en loopt van einde '86 tot het voorjaar 1987.

Opzet is kennis te maken met de aardrijkskundige-, geschiedkundige- en ook maatschappelijke facetten van de fusiegemeenten Gooik, Galmaarden, Herne, Bellingen, Roosdaal enz. De grote heemkundige uitschieters worden behandeld door deskundigen en vrijwilligers uit de regio.

Wie interesse heeft om zich te verdiepen in een aspekt van Gooikse, Leerbeekse Oetingse of Kesterse heemkunde, en daar dan ook een uurtje wil over praten ("les geven...") kan dadelijk contact opnemen met één van de werkende leden. Uw inzet en beslagenheid zijn welkom!

realisaties bestellen

Zoals jullie weten heeft onze Kring reeds verschillende realisaties op haar aktief. Deze verwezenlijkingen kosten echter (inzet en) geld. En om onze kas weer gezond te krijgen moet geen "passief" kapitaal, in de vorm van boek of vlag, in de kast blijven liggen. Daarom herinneren wij aan het bestaan van verschillende realisaties die, bijna aan kostprijs, door de leden kunnen verkregen worden. Voor het bestellen kan het bijgesloten overschrijvingsformulier gebruikt worden (misschien samen met de vernieuwing van het lidgeld tot eind oogst 1987 ?) De "winkel"biedt het volgende: (ledenprijs)

Boek :	Groetjes van Bompa, de vier deelgemeenten rond 1900 :	370,-
Boek :	Persboek 1984 (A4, 75 blz, persoonsnamenregister)	140,-
Boek :	Persboek 1985 (A4,220 blz, persoonsnamenregister)	400,-
Vlag :	Vlag van Gooik op polysterstof (handelswaarde 2000,-) formaat 120 X 180 cm, versterkte hoeken, marineafwerking	950,-
Vlag :	Tafelmodel, beuk voor voet en mast, formaat 10 X 15 cm voor de vlag, hoogte 32 cm.	125,-
	In blisterverpakking (voor geschenk o.d.)	160,-
Tijdschrift :	nabestellingen kunnen (voorlopig) nog; wel het nummer vermelden (dus momenteel één en/of twee)	50,-

gevonden : nieuwe bib

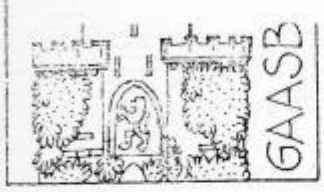

KASTEEL GAASBEEK 750

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

015878

KASTEEL GAASBEEK 750

Zaterdagnamiddag 12 april 1986 werd de nieuwe bibliotheek van Gaasbeek officieel geopend. Naast ere-conservator Dr. Renson en de dynamische conservator Herman Vandormael , waren ook afgevaardigden van de pers en van de Heemkundige kringen uitgenodigd. Voor onze kring waren Guy Ballet, Wim Van Lathem en Jozef Vossen aanwezig. De inhuldiging van de nieuwe bib kadert in een reeks aktiviteiten die ter gelegenheid van 750 jaar Gaasbeek op touw worden gezet. De bibliotheek van Gaasbeek heeft een onderkomen gevonden in de vroegere paardenstallen en werd genoemd naar Dr. G. Renson als blijk van waardering voor het vele historische en andere werk dat hij vervulde tijdens zijn carrière.

De bibliotheek van Gaasbeek is zowel historisch als kunsthistorisch en bevat momenteel zowat 1300 à 1400 boeken over deze onderwerpen, uiteraard met klemtoon op het kasteel als op de oude heerlijkheid Gaasbeek. Deze heerlijkheid bevatte zowat heel Noord-Pajottenland. Ook de heren van Gaasbeek worden belicht : de opeenvolgende families die het kasteel en de heerlijkheid in bezit hadden. Dit waren de heren van Leuven, Abcoude, Horn, Egmond, Renesse van Warfusée, Scockaert van Tirimont en Arconati Visconti. Ook het museum met haar zeer bekende verzameling tapijten uit de 16e en 17e eeuw wordt behandeld.

Er zijn aparte kasten voor : Pajottenland, Gaasbeek, Brabant, Brabantse steden en gemeenten, steden en gemeenten buiten Brabant. Voor Halle en Brussel zijn aparte kasten voorzien. De vorser, zowel beroeps als amateur, kan hier de belangrijkste tijdschriften inkijken die geschiedenis, heemkunde en toerisme in onze streek tot onderwerp hebben. Zelfs het blad van onze kring is aanwezig.

kasteel gaasbeek 1236-1986

De afdeling Kunstgeschiedenis is eveneens ingedeeld in een aantal rubrieken. Schilderkunst, beeldhouwkunst, tekeningen, etsen en gravures. Bouwkunst, met als aparte kasten Kastelen en Monumentenzorg, artes minores (zilver, tin, koper, munten, wapens...), textielkunst (tapijten!) en volkskunde.

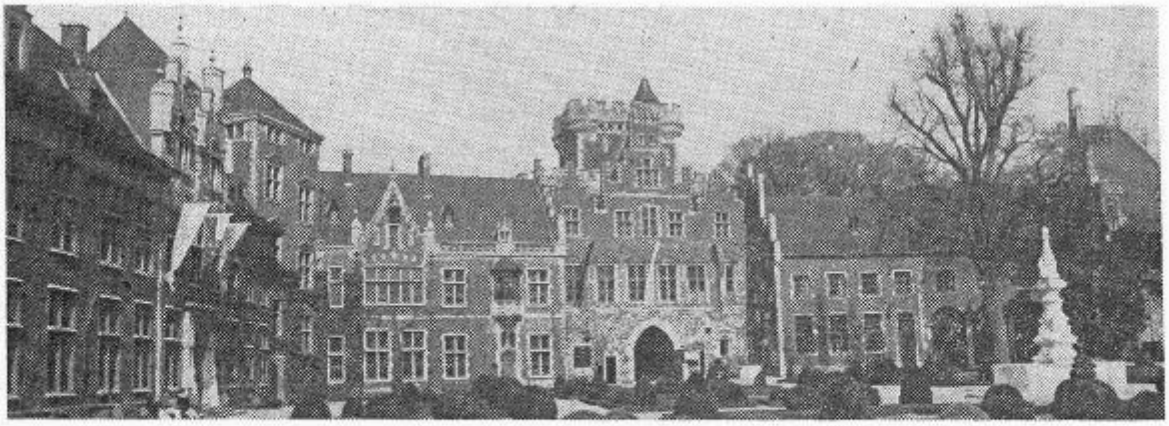

Deze bibliotheek vormt als het ware de ruggegraat bij de studie van het rijke archief van Gaasbeek met zijn duizenden documenten. Deze documenten zijn dikwijls onaangeroerd gebleven sedert de familie Arconati-Visconti het archief aan de Belgische staat schonk in 1921. De documenten betreffen de heerlijkheid en haar bezitters van in de 15e eeuw tot op de dag van vandaag en wachten momenteel op een nieuwe inventarisering. "Wie zich in het Pajottenland, zelfs in Brabant of Henegouwen, voor heemkunde en geschiedenis interesseert,"zo zei Dr. Vandormael tijdens de opening, "kan het archief van Gaasbeek niet negeren."

In het bestek van het 750-jaar-feest van Gaasbeek wordt een facsimile uitgegeven van het huwelijkscontract en testament van Pieter Paul Rubens en Helena Fourment. Eén van de archiefstukken die Gaasbeek rijk is, en dit sedert de 18e eeuw. De gewone uitgave kost 300 frank plus 30 fr port. De luxe-uitvoering (genummerd tot 300, handgeschept papier, handgenaaid en perkamenten kaft) kost 2.500 frank en 150 frank verzendingskosten en kan bekomen worden door schriftelijke bestelling. Inlichtingen op het tel.-nummer 02/ 532.43.72. Een copie van deze teksten berust in de bibliotheek van de Heemkundige Kring van Gooik.